

ข่าวประชาสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ

๑๘๙ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๕-๕๐๐๐ ภายใน
๑-๕๖๘ โทรสาร ๐-๒๒๕๕-๐๓๑๑

จากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับประจำวันที่ ๒๒ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ หน้า ๕ มูลค่าข่าว ๑,๑๕๕,๖๖๗.-

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจอ่านได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

เมศว กับพันธกิจ(ใหม่) สร้างผู้ประกอบการเพื่อสังคม

• ศิษย์ พด. มศวพิพากษ์/เรื่อง •

ในแวดวงคนที่สนใจการทำงานเพื่อสังคม คงเคยได้ยินคำว่า “ธุรกิจเพื่อสังคม” กันบ้างแล้ว ซึ่งผู้ประกอบการแต่ละรายต่างมีเป็นหลักคิดในการทำงานแตกต่างกันไป ขึ้นกับว่ามีจิตสาธารณะมากน้อยเพียงใด

สำหรับคนที่สนใจ แต่ไม่รู้จะเริ่มต้น จับทิศทางอย่างไร จะเรียนรู้ได้จากที่ไหน?

จากรีดีคอว่าขณะนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ (มศว) กำลังก่อตั้ง โรงเรียนเพื่อผู้ประกอบการทางสังคม เป็นศูนย์เรียนรู้นักธุรกิจให้แก่ผู้สนใจที่กำลังไปร่วมทั้งจัดทำหลักสูตรปริญญาตรีและปริญญาโท เพื่อผลิตบัณฑิตในสาขาดังกล่าว โดยมีด้านแบบจากประเทศอังกฤษ

ผศ.นพ.เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ อธิการบดี มศว อย่างยิ่งว่า กิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise : SE) หมายถึง การดำเนินงานใดๆ ที่เหมือนการดำเนินธุรกิจทุกอย่าง เพื่อได้ให้กระบวนการการทำงานที่มีประสิทธิภาพ แต่ไม่มีผู้ถือหุ้น ไม่มีการขายเงินบันปลาย เรื่องแบบนี้ ถ้าไม่มีใครเคยทำมาก่อน ถือว่าเป็นเรื่องเพ้อฝัน (เน้นเสียง) ทว่า ธุรกิจประเภทนี้มีจริง อย่างน้อยในสามประเทศที่ไปดูงานมาคือ อังกฤษ บังกลาเทศ ได้หันในที่นี้ของยกตัวอย่างที่ อังกฤษ ซึ่งแบ่งขั้นตอนออกเป็นสามส่วนคือ ด้านน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ

ด้านน้ำ อังกฤษออกกฎหมายดึงบัญชีที่ไม่มีการเคลื่อนไหว เอามากองรวมกันไว้ตรงกลางได้หลายร้อยล้านปอนด์ นำเฉพาะตอกผลไม้ใช้ ประกาศให้ประชาชนอังกฤษมาอาบบัญชีนี่คืน ตลอด 5 ปีมีคน

เข้าออกแค่ 15 เปอร์เซ็นต์ และเจ้า (งบ) ซีเอ索าร์ ของธนาคารขนาดใหญ่สี่แห่งประมวลครึ่งหนึ่งมาร่วมไว้ และจัดตั้งกระทรวง Civil Society ตั้งองค์กรอิสระกิจการเพื่อสังคม เรียกว่า Social Enterprise United Kingdom (SEUK) ดังนั้น ด้านน้ำเกิดขึ้นแล้วสามอย่างคือ 1) กองทุนขนาดใหญ่ 2) กระทรวงทำหน้าที่ดูแล 3) องค์กร

กลางน้ำ ส่วนแรกเรียกว่า Unlimited มีหน้าที่ทำให้คนเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม (Social Entrepreneur) ที่ประสบความสำเร็จ โดยประกาศให้ผู้ที่อยากรักษาภาระสอนสัมภាយณ์ และให้เงิน 500 ปอนด์/คน เพื่อทำแผนธุรกิจนำกลับบ้านเสนอ หากสอบไม่ผ่านไม่ต้องคืนเงิน ถือเป็นการเรียนรู้นักระบบหากผ่านให้เงินอีก 5,000 ปอนด์ เพื่อทำธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise : SE) ถ้าทำล้มเหลว ต้องคืนเงินส่วนหนึ่ง หากทำสำเร็จคืนเงินทั้งหมด แต่ไม่มีดอกเบี้ย-ภัยในหนึ่งปี เค้าเงินมาคืน เขาให้อีก 2 หมื่นปอนด์ ไปป้ายที่สอง

ส่วนที่สองคือ School for Social Enterprise หรือ SSE ที่เราทำมาแก้ปัญหาเรื่องการสอนแบบเวอร์ดิคอล (แนวตั้ง) จำกัด ให้เป็นการสอนแบบที่ภาษาไทยใช้ว่า นักเรียนเป็นศูนย์กลางหรือเน้นผู้เรียน เราพบว่าการสอนแบบเวอร์ดิคอล เช่น ศูนย์บ่มเพาะ ให้อาจารย์เก่งๆ มาเขียนแผนธุรกิจ ที่สิงคโปร์ เคบบริดจ์ พบว่าทำสำเร็จไม่เกิน 20 เปอร์เซ็นต์ แต่เขานอกจากคุ้ม เพื่อสามารถรีเทิร์นเงินได้...แต่เมื่อ SSE ทำได้มากกว่าร้อยละ 50 (ทำบริษัทให้รอด) ด้วยการเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ (paradigm) ตามวิธีการ ข้างต้น

ตัวอย่างเช่น มีผู้หญิงผิวขาวของอังกฤษมาจากต่างประเทศจำนวนมาก ทั้งดำเนินธุรกิจเองคนเดียวฝ่าด่านเรียนมหาวิทยาลัยอังกฤษได้ และพบว่าลูกคุณรวยได้เข้าเรียนมหาวิทยาลัย เพราะจ้างตัวเตอร์ส่วนตัว เธอจึงไปสอนเด็กในหมู่บ้านทุกวันเสาร์อาทิตย์ ซึ่งตัวได้ไม่มากนัก

เรอมาเรียนที่ SSE ไม่ได้สอนเรื่องแผนธุรกิจ แต่แชร์ ประสบการณ์ เอาเฉพาะเข้าค่าสัดวัยกันมาคุยกัน ผู้หญิงคนนี้มีรายได้ปีละกว่า 8 แสนปอนด์ และช่วยเด็กยากจนเข้ามายาลัยปีละไม่น้อย ทำให้เกิด win-win-win situation ตั้งนี้

“ถ้าไปสอนเด็กยากจนเสาร์-อาทิตย์ ก็ไม่ได้ตั้งค์ ส่วนจันทร์-ศุกร์ต้องทำมาหากเลี้ยงชีพ การทำความดี ทำให้น้อย ถ้าทำความดีทั้งเจ็ดวันโดยถอยออกจากการ ส่วนรวมมีความสุข ส่วนตัวด้วย ไม่มีเงิน ถ้าจันทร์ เก็บตังค์ถูกๆ เช่น เก็บ 80 ปอนด์ต่อปี ก็ไม่พอ กิน... ในมหาวิทยาลัยมีนิสิตที่มีแรงบันดาลใจเหมือนเขาหลาย คน พร้อมมาสอนพรีวันเสาร์อาทิตย์ ตอนเย็น เธอก็ รวบรวมคนเหล่านี้มาสอนฟรี เก็บค่าเอดมิน ครอบครัวละ 80 ปอนด์ สำหรับการจัดการและให้ เธอทำงานได้ทั้งเจ็ดวัน”

วินที่หนึ่ง-ได้ทำความดีเพิ่มขึ้น วินที่สอง-มีเงิน ใช้ วินที่สาม-นักศึกษามีประโยชน์ต่อ เพราะมีจิตสาธารณะ สุดท้ายยิ่งใหญ่มากคือทำให้เด็กที่ยากจนมีโอกาสเข้า มหาวิทยาลัยได้มากขึ้น เงินที่เก็บมาก็เอาไปรับ ระบบให้อยู่ได้และใหญ่ขึ้น มีเงินเดือน ฟูลไทม์ซึ่งทำได้จนอายุ 60 ปี อันนี้คือใช้เชียด เอ็นเตอร์ไพรส์ ที่ไม่จำกัดเงินบันปลาย ไม่มีผู้ ถือหุ้น แต่รับทุกอย่างเป็น ธุรกิจหมด

· นควร จะใช้ต้นแบบ
จากอังกฤษ?
· “ผมไปเจรจาเอาก ไลเซนส์ SSE มา
มคว ระหว่างยังไม่
เรียบร้อย ก็เปิด
ของเราง เดียว
คุ้วส์ໄตล์เรากับ
เขามาแมทซ์กันใหม
ถ้าไม่แมทซ์ก็ทำคู่
ขนาดเปิดด้วยกัน..
ถ้าแมทซ์ก็หลอม
รวมไปด้วยกัน.
สำนักงานสร้างเสริม
กิจการเพื่อสังคม
แห่งชาติ (สกส.) ก็
ร่วมมือกับเรา ภาควิชา

ดร.นพ.เดชิมชัย บุญยะดีพรรรณ
อธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บริหารธุรกิจ คณะสังคม
หัวหน้าภาคร คณบดี ก็เริ่ม
แล้ว...ภาควิชาบริหารธุรกิจ
ท่านช่วยເອງเรื่องโรงเรียนกิจการ
เพื่อสังคมไปทำ และขอให้ อ.อำนวย
เย็นสนาย ช่วยทำโพธิชชาลัย เป็นกิจการ
เพื่อสังคม...ช่วยจัดตั้งโซเชียล อินโนเวชั่น

แลบอราทอรี่ เป็นที่มาของ
โรงเรียนกิจการเพื่อสังคม
หรือ SSE"

โพธิวิชาลัย เป็น
วิทยาลัยที่ใช้แนวคิด
ปรัชญาเศรษฐกิจพอ
เพียง ในการดำเนินการ
เรียนการสอน และให้
โอกาสเยาวชนผู้ด้อยโอกาส
โดยให้เยาวชนผ่าต่างๆ
และเยาวชน

ในชุมชน จ.สระแก้ว จ.ตาก ได้เรียนต่อ ถือเป็นกิจกรรม
เพื่อสังคมอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ผ่านมาโพธิวิชาลัยเห็นว่า
มูลนิธิ เลี้ยงดัวเองไม่ได้ แต่เอาท์พุท-เอาท์คัมดีมาก
ช่วยเหลือเด็กปากะญอ เด็กชายขอบ แต่ไม่มีเงินจึงช่วย
ได้น้อย

"ผ่านออกอาจารย์อำนวยด้วยความยืนบนลำแข็งด้วยใจ
ให้ได้...เราเจอน้ำแร่ ที่ อ.แม่สอด จ.ตาก บอก
อ.อำนวยว่า ต้องไปขึ้น อย.ว่า "เชوا" แปลว่า
"บริสุทธิ์" ทำน้ำแร่บรรจุขวด ผสมปีปุยกับคุณก่อศักดิ์
ไชยรัตน์ศักดิ์ ผู้บริหารเข่วน อีเลฟเว่น จะวางใน
แค็ตตาลีก เช่วนอีเลฟเว่น และบอกว่าซื้อน้ำแร่น้ำคุณ
กำลังอ่อนบุญ เพราะช่วยเด็กปากะญอรักประเทศไทย...
น่าจะใช้เวลาสักปี ขึ้นกับกระบวนการของ อย."

ส่วนที่สาม-โซเชียล อินโนเวชัน สำหรับแก้ปัญหา
สังคมมาก ๆ

ทั้งสามส่วนประกอบด้วย โซเชียล อินโนเวชัน และ
บอราทอรี่ โพธิวิชาลัย และโรงเรียน เป็นโครงการ
นำร่อง เพื่อขายໄอเดียให้สังคมไทยถึงแนวทางการทำ
กิจการเพื่อสังคม

สำหรับ โรงเรียนเพื่อผู้ประกอบการทางสังคม ซึ่ง
อยู่ในช่วงโครงการนำร่อง ดำเนินการมา 4-6 เดือนแล้ว

อีกไม่กี่เดือนร่นแรกระยะ ซึ่งจะประเมินผลอีกรอบ
แล้วตัดอนุมัติร่อไปเช่นส์ทางอังกฤษ ถ้าปลายปียังไม่ได้
ก็อาจโครงการนำร่องมาปรับปรุงเป็นโครงการรุ่น 1
ใช้ชื่อว่า โรงเรียนเพื่อสังคม (School for Social
Enterprise) เป็นโปรแกรมของภาควิชา
บริหารธุรกิจเพื่อสังคม กำลังยกระดับเป็นคณะ
บริหารธุรกิจเพื่อสังคม ทำเป็นหลักสูตรปริญญาตรี
ปริญญาโท จะเปิดในปีการศึกษาหน้า

ข้อสังเกตที่ว่าธุรกิจดังกล่าวจะเป็นไปได้ในไทยจริง
หรือ? เมื่อจากลักษณะต่างกัน เช่น รามัคเรียกร้อง
สิทธิ์แต่ไม่รู้จักหน้าที่ ตั้งแต่ผลิตภัณฑ์และเม็ดสิทธิ์คน
เดินถนน พอเทกจิจับกันกว่าทำร้ายคนจน ทั้งที่ความ
จริงคุณทำผิดกฎหมาย?

"ที่คุณพูดมาคนอังกฤษเป็นแบบนี้หมด แล้วทำไม
เขาทำได้ 7 หมื่นกว่าแห่ง ทำงานเก็บสินปีแล้ว คือมี
คนคิดอย่างนี้สืบล้านคน แต่ไม่คิดอย่างนี้ 7 หมื่นคน
เป็นคนส่วนน้อย เขาจ้างแรงงานอีกเป็นล้าน มาทำงาน
กิจการเพื่อสังคม แล้วเป้าหมายคือคุณก็ทำงาน กินเงิน
เดือนแล้วลับไปเลี้ยงลูก พอกุณทำงานในกิจการเพื่อ
สังคมไปนานๆ จะเริ่มรู้สึกว่าไม่อยากขายไปทำที่อื่นซึ่ง
เงินเดือนเท่ากัน จริงอยู่ว่าคุณไม่ได้มีจิตสาธารณะมาก
พอจะออกไปตั้งบริษัทเพื่อช่วยผู้อื่น แต่ยังทำงานเป็น
ลูกจ้างในเซกเตอร์ทำเพื่อคนอื่น นี่คือสาระสำคัญว่า
ทำไมกิจการเพื่อสังคมอยู่รอด เพราะคนทำงานตรงนี้ได้
เงินเดือนเท่ากับทำที่อื่น"

ธุรกิจเพื่อสังคมถือว่ายังเป็นเรื่องใหม่สำหรับสังคม
ไทย ซึ่งต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ และคนมัก
ด่วนตัดสินใจว่า "เป็นไปไม่ได้" ก่อนสรุปปิดท้ายว่า

"ผ่านการทำงานยากๆ ด้วยแรงบันดาลใจ"

‘ເພື່ອສັງຄມ’ ຖຸກທີ່ ຖຸກເວລາ

● ก่อนเริ่มบทสนทนา คุณหมอ เนลินชัยเริ่มด้วยคำถาม ให้หายาเวลา “ไปคุณสองที่เมืองทองธานี เพื่อคัด นักศึกษาเข้าเรียน นคร ในกรุงป่าเสื้อ สูญเสียของสองอย่าง ให้หายาเวลาไร? คำตอบอย่างแรกคือยาแก้ปวดหัว แต่ อย่างที่สองให้เคออย่างไรก็ไม่ถูก คำเฉลยคือ “ผ้าอนามัยครับ” เราทำ หน้างงๆ ก่อนประว่า “ใครจะนึก” ผศ.นพ.เนลินชัย จึงอธิบายต่อ

“ผมเป็นหมอใจ ในจำนวนนักเรียน ที่เข้าสอบ 45,000 คนที่เป็นผู้หญิง จะมีคนนั่งมีประจำเดือน 1,500 คน แยกระยะว่า มีประจำเดือนมาทั้วันที่ แล้วกำสังจะหมด ได้ผ้าอนามัยมาใหม่

เมื่อวันที่แล้ว สามวัน สองวัน เมื่อวาน ได้ไหม เพิ่งมีเมื่อเช้า กำลังจะมีบ่ายวัน นี้ได้ไหม และวันสุดท้ายจะได้ไหม จะ มีมหาวิทยาลัยไหนเตรียมไว้ให้ แล้วถ้า มันเป็น (กรุงป่าเสื้อ) คุณจะมีสามารถที่ ขอสอบได้ไหม แทนที่จะสอบบัดดิกลาย เป็นไม่ติด มันยุติธรรมกับเด็กไหม ผมเลยพอกผ้าอนามัย

ท่านก็ปีนี้อ้อต้องไปสนใจสอบ? “ทุกปี เป็นอธิการบดีย่างเข้าปีที่สาม แต่ ตอนหลังผมไม่ได้พกแล้ว เอาไว้ที่หน่วย แพทย์ หน่วยแพทย์ถามว่าทำไมต้อง มี ผมบอกคุณเป็นหมอมีหน้าที่ทำให้ คนพ้นทุกข์ ปวดหัวก็ให้ยาแก้ปวด ไอ ก็ต้องกินยาแก้ไอ แล้วมีประจำเดือน

ทำให้เข้าพันทุกข์ด้วยการกินยาได้ไหม? มีเรื่องคลอกกว่านั้นคือ วันรุ่งขึ้นมีประจำ ที่จะอา ผ่อนอนกับผู้บริหารอีกคน ก็ ถอดสูตรแล้วแขวนไว้

ผ้าอนามัยหล่น?

“เมื่อหล่น แต่เขายืนสูทให้ผม เขาบอกท่านอธิการฯตามนิดนึง dele ทำไม่ต้องมีผ้าอนามัยติดตัว (พูดด้วย เสียงกระซิบเบาๆ แบบเกรงใจ) ผม บอกตายแล้วลืมเอาออก ผมไม่ได้ผ่าตัด แปลงเพศนานะ ผมเป็นผู้ชาย (หัวเราะ) แต่เกิดจากการคุณสองวันก่อน แล้วไม่ ได้อาอุก นีก้าเราເກົກລັບບັນກຣຍາ ต้องสงสัยว่าผมมีผ้าอนามัยໄວ້ทำอะไร กลับเป็นเรื่องคลอกขับขัน”